

تأثیر تزئینات رنگی فضای آموزشی، بر میزان یادگیری و شناخت رنگ‌ها و ایجاد انگیزه و خلاقیت در دانش آموزان

سمیه شبیانی^۱

^۱ کارشناسی ارشد، مهندسی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان

اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲ شهرستان زاهدان، دبستان دخترانه هاجر دوره اول

آدرس پست الکترونیک sheibani1374@gmail.com

شماره تماس ۰۹۱۵۰۹۳۵۳۳۴

چکیده

موضوع پژوهش حاضر چگونه توانستم با استفاده از تزئینات رنگی در تغییر فضای آموزش، موجب یادگیری و شناخت رنگ‌ها و ایجاد انگیزه و خلاقیت در دانش آموزانم شوم. هدف از انجام این پژوهش دستیابی به علل عدم شناخت صحیح رنگ‌ها و راهکارهای برطرف کردن آن بوده، صورت گرفته است. زیرا متوجه شدم تعدادی از دانش آموزان پایه اول نسبت به شناخت و تشخیص رنگ‌ها از یکدیگر با مشکل مواجه بوده و علاقه‌ای به انجام فعالیت‌های کلاسی ندارند. شیوه اقدام انجام پژوهش، اقدام پژوهی است و برای تحلیل اطلاعات از نمودار استخوان ماهی، ترسیم دیاگرام مفاهیم استفاده شده است. روش گردآوری اطلاعات و داده‌ها از طریق مشاهده، مصاحبه و مراجعه به کتب و مقاله ... می باشد. براساس بررسی‌های انجام شده، با سازماندهی کلاس و توجه به تفاوت‌های فردی این نتیجه حاصل شده که برای ارائه و اثربخشی شناخت رنگ عوامل زیر اثرگذارند: تشویق دانش آموزان، توجه به تفاوت‌های فردی، نیازها و علایق، برگزاری نمایشگاه و بازدید، استفاده از توان علمی دانش آموزان، مشارکت دادن دانش آموزان، انجام فعالیت‌های کارگاهی و

واژگان کلیدی: تزئینات، رنگ، فضای آموزشی، یادگیری، شناخت، انگیزه و خلاقیت.

۱- مقدمه

دنیای پیرامون ما از دو عنصر فرم (شکل) و رنگ تشکیل شده است. تاثیر رنگ در زندگی انسان به قدری است که حتی تصور زندگی بدون رنگ ناممکن است. رنگ پدیده و موهبت شگفت انگیز و شکوهمند هستی است و به زندگی انسان احساس و اشتیاق می بخشد. رنگ به فرم کمال می بخشد و به آن جان می دهد. رنگ ها نه در دنیای خارج، بلکه در درون ما حضور دارند. نقش رنگ ها در محیط زیست ما غیر قابل انکار است. گیاهان و حیوانات از رنگ ها به عنوان وسیله ای ارتباطی استفاده می کنند. (معصومی، ۱۳۹۴)

رنگ یک زبان جهانی است. احساسات را تحریک می کند، فرهنگ ها را شکل می دهد و پیش زمینه جهان را می سازد. صحبت در مورد رنگ موجب می شود که خصوصیات موسیقی و طبیعت و ویژگی های شخصیتی را به جا آوریم. رنگ یکی از ملزومات باشکوه زندگی است. که بر خالف سایر ملزومات دکوراسیون یک بعد انسانی دارد که نمیتوان آن را نادیده گرفت. در واقع رنگ می تواند حالتها را تغییر دهد، فضاهای خاصی به وجود آورد و روحیه انسان را بهتر کند و در همین حال نگاه خوب و امنی برای خالقیت انسان است. (قدیمی، ۱۳۹۶) با توجه به مطالب گفته شده آشکار می گردد که نقش و جایگاه رنگ در زندگی انسان به چه میزان دارای اهمیت است و طبیعی است که این امر برای کودکان و دانش آموزان ضروری تر است زیرا در این سنین دارای اوج خالقیت و تفکر و افکار بدیع هستند و با پرورش خالقیت آنان می توان زمینه ی اعتدال خود و جامعه را هر چه بیشتر فراهم کرد (شریف زاده: ۱۳۸۶)

این پژوهش پیرو یافتن علت عدم علاقمندی به ترسیم و نقاشی در دانش آموزان نگارش شده است. نگارنده پس از گذشت یک یا دو هفته که از شروع سال تحصیلی، متوجه شده است برخی از دانش آموزان با آن که در سایر دروس وضعیت خوبی دارند یا دست به مداد نبرده و یا این که خیلی ابتدایی همراه با ایراد زیاد در هنگام رنگ آمیزی نقاشی را رنگ آمیزی می کنند و با بی حوصلگی و چهره ای نگران و ناراحت مشغول به انجام نقاشی شده و بیشتر کارهایشان شبیه هم و همراه با رنگ آمیزی کاملاً متفاوت از نظر شناسایی رنگ ها می باشد. دانش آموزان نسبت به استفاده از رنگ ها شناختی نداشتند از این جهت که خورشید که به رنگ زرد عموماً نقاشی می شود را به رنگ صورتی کشیده و یا چمن را به رنگ آبی رنگ آمیزی می کردند و سایر دانش آموزان نیز طبیعتاً و از روی کنجکاوی یا نداشتن شناخت از روی یکدیگر تقلید کرده و اشتباهاً از رنگ ها در هنگام نقاشی کشیدن استفاده می کردند. آن ها در هنگام پرسش نیز در خصوص رنگ های مدادهای رنگیشان طی پرسش و پاسخ ها عملکرد ضعیفی از خود نشان می دادند و قادر به تشخیص مداد رنگی که در دست خود داشتند نبودند و این مسأله موجب شده بود که هر روز با آنها تمرین شناخت رنگ انجام شود ولی نتیجه ای در پی نداشت. در این وضعیت پژوهش حاضر با توجه به مشکل و مساله پیش آمده شروع به جمع آوری داده و اطلاعات شده و نگارش این تحقیق انجام شده است.

۲- روش شناسی

این پژوهش براساس هدف، تحقیقی کاربردی است و براساس ماهیت و روش توصیفی است. جامعه آماری دانش آموزان، والدین و معلمان دبستان دخترانه هاجر دوره اول، می باشند.

تحقیقات کاربردی تحقیقاتی هستند که با استفاده از زمینه و بسترشناختی و معلوماتی که توسط تحقیقات بنیادی فراهم شده برای رفع نیازمندی های بشر مورد استفاده قرار می گیرند. تحقیق توصیفی در این نوع از تحقیقات محقق به دنبال چگونه بودن موضوع است و می خواهد بداند پدیده، متغیر یا مطلب چگونه است. در تحقیقات توصیفی از ابزار: مطالعه کتابخانه ای، بررسی متون، پرسشنامه، مشاهده و مصاحبه انجام می شود. این تحقیق توصیفی از نوع موردی و تحلیلی است.

۳- اهداف پژوهش

هدف کلی:

شناسایی میزان آشنایی و ایجاد خالقیت دانش آموزان نسبت به شناخت رنگ ها و استفاده از آن در نقاشی و رنگ آمیزی و ایجاد انگیزه و خالقیت و کاربرد آن را در دیگر فعالیت های زندگی خود.

۳-۱- اهداف جزئی:

- ۱) آشنایی و شناسایی رنگ ها در هنگام رنگ آمیزی به صورت معنا دار.
- ۲) ارائه راهکارهایی برای شناخت بیشتر دانش آموزان نسبت به رنگ ها
- ۳) توسعه خالقیت و تقویت قوه ابتکار و خالقیت، پرورش نظم فکری

۴) کاربرد صحیح رنگ ها در نقاشی و سایر موارد

۴- سوالات پژوهش:

- ۱) چرا دانش آموزان قدرت تشخیص و شناسایی رنگ ها را از یکدیگر ندارند؟
- ۲) چه راهکار هایی برای شناخت بیشتر دانش آموزان نسبت به رنگ ها می توان نام برد؟
- ۳) چه راهکارهایی عملی را می توان ارائه داد تا هم منجر به شناخت رنگ ها و هم علاقه مندی و ایجاد خلاقیت در دانش آموزان در هنگام نقاشی و رنگ آمیزی شود؟
- ۴) چگونه می توان با استفاده از تغییر در محیط آموزشی منجر به یادگیری و شناخت دانش آموزان نسبت به آشنایی با رنگ ها شد؟

۵- بحث درباره یافته ها

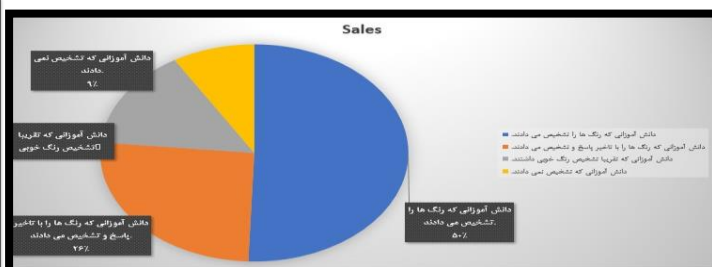
۵-۱-گرد آوری اطلاعات و شواهد

برای اثبات وجود مشکل و به دنبال آن، راه حل مسئله مورد نظر و نیاز مبرم به کسب اطلاعات کافی و منطقی و مدارک الزم و جامع از وضعیت دانش آموزانم والدین، همکاران مدرسه و مدیر و معاون محترم به عنوان منابع اصلی جهت گرد آوری اطلاعات، که از طریق مصاحبه، پرسش نامه، نظر خواهی، مشاهده و مطالعه یک سری مجالت و کتاب های معتبر، مرتبط با موضوع، در نظر گرفته شد تا طرح، از ارزش و اعتبار الزم برخوردار باشد (حبیبی فکور، سرمدی: ۱۳۹۰، ۶۸) به منظور گرد آوری اطلاعات به شرح زیر عمل کرده و برای حل این مشکل، ترجیح داده شد ابتدا وضعیت شناخت دانش آموزان را نسبت به تشخیص رنگ ها را در ابتدای سال ارزیابی کرده و با خود دانش آموزانم مشورت کرده و از آن ها نظر خواهی شود.

- ۱) چرا علاقه ای به استفاده درست از رنگ ها در هنگام نقاشی کشیدن ندارید؟
 - ۲) چرا رنگ ها را تشخیص نمی دهند ؟
 - ۳) دلیل ضعف و مشکلاتشان در رنگ آمیزی چیست؟
- بعد از جمع آوری نظرات شفاهی و کتبی دانش آموزان به این موارد دست یافته شد که:

- ما بلد نیستیم و خیلی سخت است.
- ما پیش دبستان نرفتیم بخاطر کرونا نمی تونیم بفهمیم و رنگ ها را بشناسیم.
- مگر چه اشکالی دارد که رنگ ها را شناسیم و جابه جا استفاده کنیم.
- کسی به ما رنگ ها را یاد نداده.
- خانواده های ما دوست ندارند ما به نقاشی و رنگ آمیزی را به خوبی یاد بگیریم.

شرح مشاهده	تاریخ	روز
با توجه به تدریس درس ریاضی و یادآوری اشکال هندسی آموخته شده در دوره پیش دبستان تعدادی از دانش آموزان رنگ اشکال هندسی را تشخیص نمی دادند	۱۴۰۰/۷/۱۴	چهارشنبه
در هنگام پرسش رنگ های اشکال مختلف در رنگ هنر تعداد ۱۰ دانش آموز متوجه رنگ اشکال نشده بودند	۱۴۰۰/۷/۲۱	چهارشنبه
با تمرین و تکرار در کلاس و استفاده از تزیینات کاغذ رنگی از ۱۱ نفر ۳ نفر آن ها قدرت تشخیص رنگ را نداشته است.	۱۴۰۰/۷/۲۸	چهارشنبه
با گفت و گویا اولیای ۳ دانش آموز و تمرین و تکرار در خانه و همچنین مدرسه و پرسش های متعدد در کلاس نتیجه فرآیند یادگیری دانش آموزان بسیار بالا بوده است.	۱۴۰۰/۸/۰۵	چهارشنبه

تصویر ۱، شواهد ۱ میزان تشخیص رنگ در دانش آموزان (نمودار دایره ای) منبع: نگارنده

اطلاعات از طریق همکاران

در جلسه شورای معلمان با حضور مدیر، معاون و تعدادی از همکاران، از آن ها در مورد دلیل بی توجهی دانش آموزان و علاقه کم به شناخت رنگ ها و رنگ آمیزی سؤالاتی پرسیده شد که بعضی از جواب ها به شرح زیر است:

- ✓ اهمیت ندادن به رنگ آمیزی در پایه های پایین تر، مخصوصا پیش دبستان، فقط و فقط سرگرم کردن دانش آموزان.
- ✓ عدم بودجه کافی برای استخدام معلم هنر.
- ✓ مجهز نبودن مدرسه به استفاده از معلمان هنر که از تخصص برخوردار باشند.
- ✓ اهمیت ندادن خانواده ها به این مسئله
- ✓ آشنا نبودن والدین، دانش آموزان و حتی اولیاء مدرسه به اهمیت شناخت و قدرت تشخیص در رنگ آمیزی
- ✓ توضیح نخواستن از معلم از طرف هیچکدام از (مسئولان) مدیر، معاون، اولیاء و حتی اداره (در صورت درس ندادن این موضوع بسیار با اهمیت در کلاس از طرف معلم

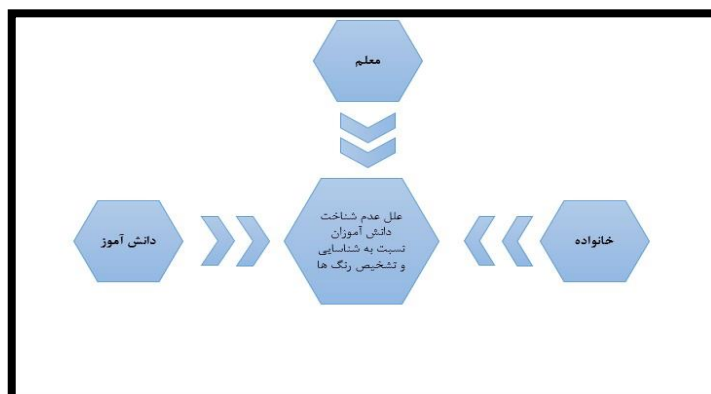
اطلاعات از طریق والدین

در جلسه ای که برای والدین به صورت گروهی در نماز خانه مدرسه برای همه دروس تشکیل شد، نگارنده از بعضی از والدین که صاحب نظر بودند و به پیشرفت فرزندانشان خیلی اهمیت می دادند سؤالاتی پرسیده که از نظر آن ها نیز بهره مند شود بعضی از نظرات آن ها به شرح زیر می باشد:

- ✓ فرزند من اصلا علاقه ای به این موارد ندارد.
- ✓ حجم درس های بچه ها در این مدرسه زیاد است و کلاس های تقویتی اضافه، وقت برای نقاشی و رنگ آمیزی نمی گذارد.
- ✓ الان باید به درس هایش برسد، تابستان او را برای کلاس نقاشی می فرستم تا همان جا رنگ ها را هم یاد بگیرد. برای چه یاد بگیرد، که چه شود؟

تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات و داده های پژوهش

پس از جمع آوری علل و عوامل مشکل مذکور و با تجزیه و تحلیل نظرات دانش آموزان، والدین و همکاران و با توجه به مشاهدات خود و مطالعه به این نتیجه رسیدم که این مشکل به صورت ملموس وجود دارد و مهمترین علل عدم علاقه و جذب و مشارکت دانش آموزان در فعالیت های ملزم به شناخت و تشخیص رنگ ها، ۳ عامل خانواده، معلم و خود دانش آموز است که هر کدام به شکلی در به وجود آمدن این مشکل دست دارند سهم هر یک از این سه عامل می تواند متفاوت باشد و به نوبه خود کلید اصلی مسئله محسوب شود این ۳ عامل در تعامل با هم می تواند موجب شناخت رنگ و ایجاد انگیزه و رشد خلاقیت و یا عدم رشد آن شوند و وجود یا نبود هر یک از آن ها باعث اختلال در کار خواهد شد.

تصویر ۲، دیاگرام علل اصلی عدم شناخت رنگ در دانش آموزان، منبع: نگارنده

انتخاب راه حل جدید و موقت

پس از گردآوری و تهیه اطلاعات به دست آمده از طریق مطالعه کتاب ها و چند نمونه تحقیق انجام شده و مجلات و پرسش نامه و مصاحبه و نظر خواهی دانش آموزان، همکاران و مشاهده تأثیر موضوع مربوطه در سایر دروس و... و تبادل تجربه با همکاران، راه حل های زیر به دست آمد:

▪ قرار دادن یک کلاس موضوعی برای شناخت رنگ ها و رنگ آمیزی به منظور مهم دانستن این درس

▪ چیدمان کلاس به صورت دور تا دور کلاس

▪ استفاده از تزئینات با کاغذ های رنگی مختلف

▪ برای تنوع دادن به کلاس، در طول تدریس از دانش آموزان کاردستی های مختلف با رنگ های گوناگون خواسته شود.

▪ برای متنوع و اثر بخش بودن کلاس شناخت رنگ ها، تشکیل گروه های دو نفره و پرسش و پاسخ از رنگ های مختلف مداد رنگی آن ها

▪ استفاده از نرم افزارهای سمعی و بصری و برنامه ی پاورپوینت در شناخت و شناسایی رنگ ها

▪ انجام کارهای فردی و گروهی در زمان کلاس برای، توجه به شناخت

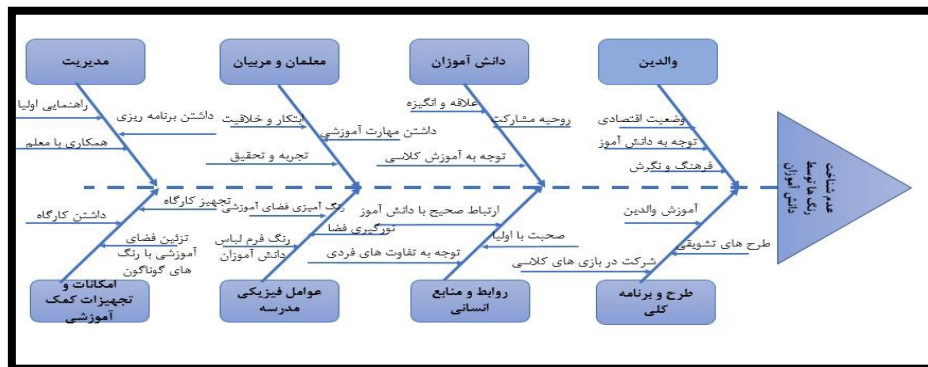
▪ برگزاری نمایشگاه دائمی در کلاس

▪ انتخاب حداقل یک اثر از هر دانش آموز به منظور ایجاد انگیزه بیشتر

▪ تشویق فراوان دانش آموزان به انجام فعالیت ها و درست اجرا کردن آن ها با توجه به توانایی هایشان،

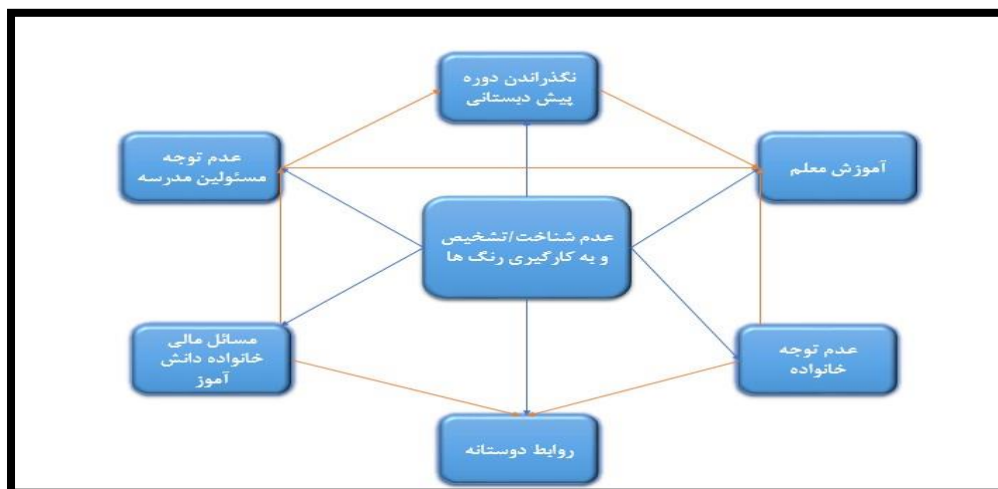
▪ دعوت از والدین و انجمن مدرسه برای دیدن پیشرفت فرزندان خود و سایر دانش آموزان به منظور آشنایی بیشتر و توجه به میزان توانایی دانش آموزان

▪ اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

تصویر ۳، الگوی ترسیم مفاهیم، منبع: نگارنده

تصویر ۴، نمودار استخوان ماهی، منبع: نگارنده

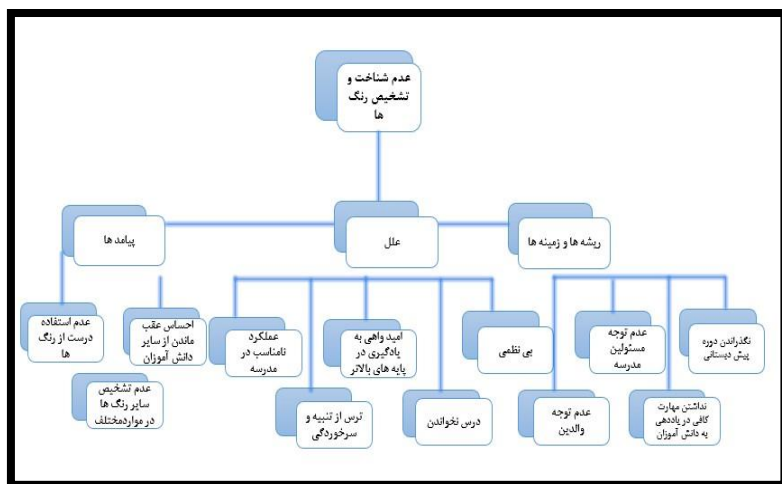
تصویر ۵، الگوی تجزیه و تحلیل، منبع: نگارنده

اجرای طرح جدید و نظارت بر آن

معلم می تواند از خالقیت خود استفاده کند و روش هایی را برای آموزش بهتر ارائه دهد، نکته مهم در این روش ها و راهکارها انعطاف پذیری است طوری که دانش آموز این انعطاف پذیری را احساس کند، اگر دانش آموز این برنامه ها را نظیر آموزش ریاضی و یا ادبیات سخت و خشک بداند قطعاً همکاری الزم را نخواهد داشت (تیموری، ۱۳۹۲)

۱- برای اجرای طرح جدید، ابتدا علی رغم موضوعی نبودن کلاس ها در مدرسه یک کلاس اختصاصی برای آموزش که از نور کافی و مطلوبی برخوردار بود انتخاب کرده و از دانش آموزان خواسته شد که به صورت کنفرانسی و یا نعلی شکل، صندلی های خود را مرتب کنند با این چیدمان همه بچه ها معلم و تخته را به صورت کامل دیده و معلم نیز راحت می توانست برای دیدن آثار نقاشی و کارهای آن ها که در جهت یادگیری و شناخت رنگ ها می باشد رفت و آمد کند و خیلی مورد توجه دانش آموزان قرار گرفت بعد با انتخاب خود دانش آموزان آن ها به گروه های ۵ نفره تقسیم شدند تا راحت تر در کارهای گروهی فعالیت کنند.

۲- برای انجام هر فعالیت ابتدا با بچه ها مشورت شده و نظر آن ها خواسته می شد این کار احساس ارزشمند بودن عقاید شان را به همراه داشت.

۳- اولین جلسه کالس بعد از تغییرات، با بازی های دقتی شروع شد مثلاً از بچه ها خواسته می شد بگویند که در راهروی طبقه اول چند تصویر به رنگ آبی وجود دارد و یا چند تا المپ به رنگ زرد، قرار دارد، این کار تنوعی به کلاس داده بود و در عین حال دقت آن ها را مورد ارزیابی قرار می داد.

۴- گاهی دانش آموزان را به دیدن مکان هایی از جمله نمایشگاه های هنری که در سطح شهرستان برگزار می شد برده تا روحیه دانش آموزان و چشم آن ها با دیدن رنگ های مختلف تقویت شود.

۵- صحبت معلم با دانش آموزان درباره اهمیت شناخت رنگ ها و رنگ آمیزی، تأثیر و کاربرد آن در سایر دروس و یا زندگی روزمره اشان مثلاً این که شناخت رنگ ها و خواص آن ها می تواند چه تأثیری در انتخاب لباس، چیدمان سفره غذا، اتاق و دکور آن ... داشته باشد. این که هدف اصلی نقاشی و رنگ آمیزی بوجود آوردن هنرمندان زیادی مثل پیکاسو، ونگوگ و کمال الملک و... نیست بلکه تغییر در دید آن ها و عوض کردن نگاه شان به دنیای اطراف، طبیعت و هر آنچه که تا حال به آن توجه نکرده اند، مثل رنگ های موجود در طبیعت و اگر این رنگ ها نبودند چه اتفاقی می افتاد، توجه به رنگ ها و نقش های موجود در بدن حیوانات، پرندگان، حشرات و... آوای گوش نواز موجود در طبیعت که زیاد به آن توجه نشده، صدای آبشار، صدای باران، حرکت بال پرند و... که این موارد خیلی مورد توجه دانش آموزان قرار گرفته و در زنگ تفریح و ساعت غیر نقاشی و رنگ آمیزی در مورد آن صحبت می کردند.

۶- تشکیل یک جلسه توجیهی برای والدین و صحبت درباره اهمیت موضوع و تأثیری که می تواند بر شخصیت و رفتار و عمل دانش آموزان و همچنین سایر دروس آنان داشته باشد، تأثیری که در برطرف کردن مشکل روانی و فردی بچه ها، مثل خجالتی بودن، گوشه گیری عدم اعتماد به نفس و... دانش آموزان داشته باشد و این که در هنگام انجام فعالیت ها، دانش آموزان را مورد تشویق قرار دهند و تأثیر آن را بر روی فرزندانشان و شخصیت آن ها در دراز مدت ببینند و این که انجام درست استفاده از رنگ ها در فعالیت های هنری یکی از سرگرمی های مفید است که می تواند جلوی خیلی از مشکلات در آینده را بگیرد.

۷- متنوع کردن فعالیت های هنری که موجب شناخت بیشتر آن ها نسبت به رنگ ها و ایجاد انگیزه و خلاقیت بیشتر در آن ها می شوند نظیر ساختن کاردستی، کلاژ، و....

۸- فعالیت هایی که نیاز به وسایل و زمان بیشتر داشتند را به صورت گروهی قرار داده تا کمتر ایجاد مشکل کند

۹- استفاده از دانش آموزان فعال در امور فرهنگی و هنری و فعالیتهای متفرقه مثل تزئین و زیبا سازی کلاس درسی و مدرسه و به منظور تشویق به انجام فعالیت های هنری و شناخته شدن توسط سایر دانش آموزان و معلمان و اولیاء مدرسه.

۱۰- تزئین شیشه های کلاس به صورت ویترای با طلق های رنگی به صورت گروهی که خیلی مورد علاقه دانش آموزان قرار گرفت و باعث شد کلاس متمایز شده و سایر دانش آموزان و همکاران هم با ورود به کلاس متوجه این موضوع شوند.

۱۱- تشویق دانش آموزان به شرکت در مسابقات مختلف برای ایجاد اعتماد به نفس بیشتر و احساس رضایت از خود.

۱۲- در بحث نقاشی به صورت خیلی ساده به آموزش رنگ ها، خواص و روان شناسی رنگ ها و تأثیر آن از نظر روانی بر انسان و یا سایر رنگ ها پرداخته و به صورت کاربردی خواسته می شد که در نقاشی یا کاردستی و سایر فعالیت های هنریشان مثل ساخت کتاب قصه، جلد سازی و ماکت،... به کار ببرند مثلاً تأثیری که رنگ های سرد و گرم در کوچکی یا بزرگی فضا دارند، این ها برای دانش آموزان و خانواده هایشان خیلی جذاب می نمود و در نظر خواهی هایی که در طول سال می شد به این مهم اشاره می کردند

۱۳- بچه ها از تابلو های دست ساز رنگی خود در تزئین اتاق خود و خانه اشان استفاده کرده که خیلی برای دانش آموزان و خانواده هایشان خوش آیند بود.

ارزیابی

گرد آوری اطلاعات (شواهد ۲)

- ۱) دانش آموزان و بخصوص دانش آموزان مورد پژوهش در رنگ آمیزی دقت و تمرکز کافی را دارند و وقت بیشتری می گذارند.
- ۲) به رنگ آمیزی و فعالیتهای مربوط به آن علاقه و رغبت زیادی نشان داده طوری که از مدیر مدرسه درخواست شده بود.
- ۳) بیشتر بچه ها، تکالیف مرتبط را بدون کمک گرفتن از اولیاء و خانواده و با علاقه وافر انجام می دهند تا حد زیادی با کاربرد رنگ ها و رنگ آمیزی در دروس دیگر و زندگی روزمره و مسائل روزانه آشنا شده و از آن ها برای انجام فعالیتهای روز مره بهره می برند.
- ۴) با روحیه خیلی شاد و سرزنده در فعالیتهای شرکت کرده و بهانه تراشی نمی کردند.
- ۵) اغلب اولیاء دانش آموزان از تغییر در ذهنیت و دیدگاه فرزندان خود نسبت به رنگ ها و رنگ آمیزی و کاربرد آن در سایر امور رضایت داشته و این مطالب را چه از طریق تلفن به مدیر، معاون و یا حضوری متذکر می شدند.

بیان گزارش نهایی و نتیجه گیری

پس از جمع آوری داده ها و اطلاعات لازم، مهمترین علل به دست آمده از اطلاعات گرد آوری شده درباره عدم شناخت و ضعف در شناسایی رنگ ها به صورت مختصر عبارتند از:

- عدم استفاده از تزئینات رنگی در محیط آموزشی.
- ترس از پاسخ اشتباه تشخیص رنگ دانش آموز و زیر سوال رفتن قوه تشخیص رنگ دانش آموزان و درست نبودن رنگ آمیزی در نقاشی ها
- اهمیت ندادن خانواده ها، اداره، اولیاء مدرسه

■ آشنا نبودن والدین، دانش آموزان و... با اهداف و اهمیت شناخت رنگ ها در نقاشی و رنگ آمیزی و نقش کاربردی در زندگی روزمره

■ وابسته بودن دانش آموزان در کارهای هنری به دیگران مخصوصا خانواده

■ اهمیت دادن اولیاء، دانش آموزان، مدیر و معاون و... به درس هایی که به نظر خودشان مهم است که قطعا هنر جزء آن ها نیست.

■ نگرش منفی بعضی از والدین و دانش آموزان به نقاشی و رنگ آمیزی

■ توجه نداشتن بعضی از معلمان هنر و والدین به تفاوت های فردی دانش آموزان و توانایی های آنها

تنوع در موضوعات رنگ آمیزی در ایجاد علاقه مندی دانش آموزان به یادگیری و شناخت رنگ ها و انجام با دقت فعالیت های هنری تأثیر بسزایی دارد (توماس و سیلک، ۱۳۹۲) بر این اساس سعی شد کلاس را به بهترین شکل سازماندهی کرده و توجه به تفاوت های فردی و استفاده از تمامی امکانات موجود در کلاس و مدرسه، در حل مسائل و مشکلات دانش آموزان را به کار برده و با اجرای این طرح، به این نتیجه رسیده که برای ارائه و اثر بخشی شناخت رنگ و رنگ آمیزی:

- ✓ اولین عامل تشویق دانش آموزان چه به صورت فردی و چه گروهی است.
- ✓ توجه به تفاوت های فردی، نیاز ها و علایق و نظرات آن ها.
- ✓ برگزاری نمایشگاه و بازدید از اماکن دیدنی در دسترس.
- ✓ استفاده از توان علمی خود دانش آموزان در مورد بسیاری موارد الزم و ضروری است.
- ✓ مشارکت دادن دانش آموزان و خانواده های آن ها در فعالیت های جذاب آن.
- ✓ انجام فعالیت های کارگاهی و عملی کمک زیادی به تثبیت و تعمق یادگیری آن ها دارد.
- ✓ دانش آموزان به دلیل نداشتن ترس از انجام فعالیت های هنری و جذابیتی که این درس برایشان ایجاد شده، در طول کلاس احساس خستگی و کسالت نمی کردند و تا آخر کلاس پویا و پر جنب و جوش بودند.
- ✓ نگرانی و ترس و ناراحتی های دانش آموزان از نتوانستن و انجام ندادن و یاد نگرفتن رنگ آمیزی کاهش یافته است.
- ✓ تکالیف و فعالیت ها، توسط خود بچه ها صورت گرفته و والدین از پیشرفت و بهبود وضعیت رنگ آمیزی فرزندانشان اظهار رضایت می کردند.
- ✓ خلاقیت و نوآوری دانش آموزان درمیان آثارشان دیده می شد.
- ✓ کاربرد رنگ آمیزی را در سایر دروس دیده و همچنین در زندگی روزمره آن ها مثل نوع لباس پوشیدن، نوع تزئین کتب و دفتر و خانه و...
- ✓ به دلیل تکرار و تمرین، مهارت و توانایی آن ها در انجام فعالیت های مرتبط زیاد شده که سرعت یادگیری آن ها را بالا برده است.
- ✓ قدرت تشخیص و بررسی رنگ آمیزی در آثار خود و سایر دوستانشان را داشته و به اظهار نظر در مورد آثار آنان می پردازند.
- ✓ تعدادی از دانش آموزانی که در کلاس منفعل، گوشه گیر و منزوی بودند خیلی راحت در فعالیت ها شرکت کرده در مورد آثار خود و دوستانشان صحبت کرده و از اعتماد به نفس بالایی برخوردارند.

پیشنهادهات

- ✓ معرفی و تشویق معلمان موفق در امر آموزش و رنگ آمیزی چه تخصصی و چه غیر تخصصی به

- ✓ منظور ایجاد انگیزه برای سایر معلمان.
- ✓ توجه شدید به توانایی های فردی و مقایسه نکردن دانش آموزان و آثارشان با یکدیگر، باید هر دانش آموز را نسبت به پیشرفت خودش در نظر بگیرند و تغییراتی که در روند کارش ایجاد شده است.
- ✓ مدیران مدارس فضاهای مناسب برای انجام فعالیت های گروهی دانش آموزان جهت رنگ آمیزی و نقاشی با شن در کف سالن مدرسه یا نقاشی دیواری و...
- ✓ آموزش به صورت غیر مستقیم (تلنگر به ذهن (در رسانه ها، مخصوصا تلویزیون بیشتر شود.

منابع

۱. توماس، گلین، ج سلک، آنجله م، (۱۳۹۲)، مقدمه ای بر روانشناسی نقاشی کودکان - ترجمه محمد تقی فرامرزی، تهران، نشر دنیای نو.
۲. تیموری، کاوه، (۱۳۹۲)، فصلنامه، رشد آموزش هنر ۳۶، دوره یازدهم، شماره ۲، زمستان، تهران، چاپ سهامی عام.
۳. تیموری، کاوه، (۱۳۹۴)، فصلنامه، رشد آموزش هنر ۴۴، دوره سیزدهم، شماره ۲، زمستان، تهران، چاپ سهامی عام.
۴. حبیبی فکور، علی و همکاران، (۱۳۹۰)، گزارش های برتر اقدام پژوهی، همدان، چاپ گیتی.
۵. شریف زاده، سید عبدالمجید، (۱۳۸۵)، فصلنامه، رشد آموزش هنر ۷، دوره چهارم، شماره یک، پاییز، تهران، چاپ سهامی عام.
۶. شریف زاده، سید عبدالمجید، (۱۳۸۶)، فصلنامه، رشد آموزش هنر ۹، دوره چهارم - شماره ۳، بهار، تهران، چاپ سهامی عام.
۷. قاسمی پویا اقبال، (۱۳۸۲)، راهنمای معلمان پژوهنده، تهران چاپ خاشع.
۸. گودالیوس، ایوان، اسپیرز، پک، (۱۳۹۰)، رویکرد های معاصر در آموزش هنر، ترجمه فرشته صاحب قلم، تهران، چاپ نظر سازمان ملی پرورش استعدادها درخشان.
۹. میرزا بیگی، علی، (۱۳۹۰)، نقش هنر در آموزش و پرورش و بهداشت روانی کودکان، تهران، انتشارات مدرسه.
۱۰. والدسیالو، زی من کو، (۱۳۵۷)، انسان دوستی و هنر، ترجمه جلال علوی نیا، تهران، حقیقت.
۱۱. فهیمی جمایران، شهال، (۱۴۰۰)، فضاهای آموزشی، چاپ اول، دفتر انتشارات و فناوری آموزشی، وزارت آموزش و پرورش.

12. <https://mindtoolbox.ir>

13. <http://khodshokofa.com>
14. <https://korivand.com>
15. <https://khanesarmaye.com>